

สิทธิประโยชน์ประกันสังคม กรณีชราภาพ (เงินบำเหน็จ – เงินบำนาญ)

กรณีบำเหน็จชราภาพ

เงื่อนไขการเกิดสิทธิกรณีบำเหน็จชราภาพ

1. จ่ายเงินสมทบไม่ครบ 180 เดือน (ไม่ครบ 15 ปี)
2. ความเป็นผู้ประกันตนสิ้นสุดลง (ลาออก)
3. มีอายุครบ 55 ปีบริบูรณ์ หรือเป็นผู้ทุพพลภาพหรือถึงแก่ความตาย

ประโยชน์ทดแทนกรณีบำเหน็จชราภาพ

1. กรณีที่มีการจ่ายเงินสมทบต่ำกว่า 12 เดือน ให้จ่ายเงินบำเหน็จชราภาพ มีจำนวนเท่ากับจำนวนเงินสมทบที่ผู้ประกันตนจ่ายเงินสมทบ เพื่อการจ่ายประโยชน์ทดแทนในกรณีชราภาพ กรณีที่มีการจ่ายเงินสมทบตั้งแต่ 12 เดือนขึ้นไป ให้จ่ายเงินบำเหน็จชราภาพ มีจำนวนเท่ากับจำนวนเงินสมทบที่ผู้ประกันตนและนายจ้างจ่ายเงินสมทบ เพื่อการจ่ายประโยชน์ทดแทนในกรณีชราภาพ พร้อมผลประโยชน์ตอบแทน ตามที่สำนักงานประกันสังคมประกาศกำหนด
2. กรณีผู้รับเงินบำนาญชราภาพถึงแก่ความตายภายใน 60 เดือน นับแต่เดือนที่มีสิทธิได้รับเงินบำนาญชราภาพให้จ่ายเงินบำเหน็จชราภาพจำนวน 10 เท่าของเงินบำนาญชราภาพรายเดือนที่ได้รับครั้งสุดท้ายก่อนถึงแก่ความตาย

หลักฐานที่ต้องใช้เพื่อขอรับประโยชน์ทดแทน

1. แบบคำขอรับประโยชน์ทดแทนกรณีชราภาพ (สปส. 2-01)
2. สำเนาบัตรประจำตัวประชาชน
3. สำเนาทะเบียนบ้านของผู้ประกันตนและของทายาทผู้มีสิทธิ (กรณีผู้รับประโยชน์ทดแทนกรณีชราภาพถึงแก่ความตาย)
4. ใบมรณะบัตรพร้อมสำเนา (กรณีผู้รับประโยชน์ทดแทนกรณีชราภาพถึงแก่ความตาย)
5. สำเนาสมุดบัญชีเงินฝากธนาคารหน้าแรก ซึ่งมีชื่อและเลขที่บัญชี (กรณีขอรับเงินทางธนาคาร) ผ่านทางบัญชีธนาคารของผู้ประกันตน 9 ธนาคารได้แก่
 - ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน)
 - ธนาคารทหารไทย จำกัด (มหาชน)
 - ธนาคารกรุงศรีอยุธยา จำกัด (มหาชน)
 - ธนาคารธนชาติ จำกัด (มหาชน)
 - ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน)
 - ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย
 - ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน)
 - ธนาคารซีไอเอ็มบีไทย จำกัด (มหาชน)
 - ธนาคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน)

ขั้นตอนการขอรับประโยชน์ทดแทน

1. ผู้ประกันตน / ทายาทผู้มีสิทธิ ต้องกรอกแบบ สปส. 2-01 พร้อมลงลายมือชื่อ และนำมายื่นที่สำนักงานประกันสังคมจังหวัด / สำนักงานประกันสังคมเขตพื้นที่หรือยื่นขอรับทางไปรษณีย์โดยมีหลักฐานครบถ้วน
2. เจ้าหน้าที่ตรวจหลักฐานและพิจารณา
3. สำนักงานประกันสังคมมีหนังสือแจ้งผลการพิจารณา
4. พิจารณาสั่งจ่าย
 - เงินสด / เช็ค (ผู้ประกันตน / ผู้มีสิทธิมารับด้วยตนเองหรือมอบอำนาจให้บุคคลอื่นมารับแทน)
 - ส่งนามัติให้ผู้ประกันตน
 - โอนเข้าบัญชีธนาคารตามบัญชีของผู้ขอรับประโยชน์ทดแทนหมายเหตุ : เงินบำนาญชราภาพ จ่ายเป็นรายเดือน เงินบำเหน็จชราภาพ จ่ายครั้งเดียว

ประโยชน์ทดแทนกรณีบำเหน็จชราภาพ

(สำหรับผู้ประกันตนที่จ่ายเงินสมทบกรณีชราภาพไม่ถึง 180 เดือน)

1. กรณีที่จ่ายเงินสมทบกรณีชราภาพไม่ถึง 12 เดือน จะได้รับเงินบำเหน็จชราภาพมีจำนวนเท่ากับจำนวนเงินสมทบ ที่ผู้ประกันตนจ่ายสมทบ ผู้ประกันตนอายุ 55 ปีบริบูรณ์ สิ้นสภาพการเป็นลูกจ้าง ขณะส่งเงินสมทบได้ 10 เดือน ประโยชน์ทดแทน
2. กรณีบำเหน็จชราภาพจะได้รับ $300 \times 10 = 3,000$ บาท
3. กรณีที่จ่ายเงินสมทบกรณีชราภาพ ตั้งแต่ 12 เดือนขึ้นไป จะได้รับเงินบำเหน็จชราภาพมีจำนวนเท่ากับจำนวนเงินสมทบ ที่ผู้ประกันตนและนายจ้างนำส่งพร้อมผลประโยชน์ตอบแทน ตามที่สำนักงานประกันสังคมประกาศกำหนด

ตัวอย่าง ผู้ประกันตนอายุ 55 ปีบริบูรณ์ สิ้นสุดสภาพการเป็นลูกจ้าง วันที่ 28 พฤศจิกายน 2547 ยื่นคำขอรับประโยชน์ทดแทน ในวันที่ 10 ธันวาคม 2547 เจ้าหน้าที่วินิจฉัยในวันเดียวกัน โดยมีรายการนำส่งเงินสมทบกรณีชราภาพของผู้ประกันตน ดังนี้

ปี	จำนวนเงินสมทบ		
	นายจ้าง	ผู้ประกันตน	รวม
2542	850	850	1,700
2543	1,550	1,550	3,100
2544	2,300	2,300	4,600
2545	3,200	3,200	6,400
2546	4,100	4,100	8,200
2547	2,800	2,800	5,600
รวม	14,800	14,800	29,600

วิธีคำนวณผลประโยชน์ตอบแทน

ปี	เงินสมทบ	เงินสมทบสะสม x อัตรา	ผลประโยชน์ตอบแทน
2542	1,700	$1,700 \times 2.4\%$	= 40.80
2543	3,100	$(1,700 + 3,100 = 4,800) \times 3.7\%$	= 177.60
2544	4,600	$(4,800 + 4,600 = 9,400) \times 4.2\%$	= 394.80
2545	6,400	$(9,400 + 6,400 = 15,800) \times 4.3\%$	= 679.40
2546	8,200	$(15,800 + 8,200 = 24,000) \times 6.5\%$	= 1,560.00
2547	5,600	$(24,000 + 5,600 = 29,600) \times 2.00\% \times 11/12$	= 542.67
รวม			3,395.27

หมายเหตุ 11/12 หมายถึง ผู้ประกันตนนำส่งเงินสมทบมาแค่ 11 เดือน ภายใน 1 ปี

เงินบำเหน็จชราภาพและผลประโยชน์ตอบแทนที่ผู้ประกันตนจะได้รับ คือ $29,600 + 3,395.27 = 32,995.27$ บาท

กรณีบ้านอายุชราภาพ

การขอรับเงินกรณีบ้านอายุชราภาพผู้ประกันตนจะ
ได้รับเงินตั้งแต่เดือนมกราคม - ธันวาคม พ.ศ. 2557
เป็นต้นไป ซึ่งการจ่ายประโยชน์ทดแทนกรณีชรา
ภาพจะจ่ายเมื่อผู้ประกันตนมีอายุครบ 55 ปีบริบูรณ์
และความเป็นผู้ประกันตนสิ้นสุดลง(ลาออก) หรือ
เสียชีวิต หรือเป็นผู้ทุพพลภาพ

เงื่อนไขการเกิดสิทธิกรณีบ้านอายุชราภาพ

1. จ่ายเงินสมทบมาแล้วไม่น้อยกว่า 180 เดือน ไม่ว่าจะระยะเวลา
180 เดือนจะติดต่อกันหรือไม่ก็ตาม
2. มีอายุครบ 55 ปีบริบูรณ์
3. ความเป็นผู้ประกันตนสิ้นสุดลง (ลาออก)

ประโยชน์ทดแทนกรณีบ้านอายุชราภาพ

1. กรณีจ่ายเงินสมทบมาแล้ว ไม่น้อยกว่า 180 เดือน มีสิทธิ
ได้รับเงินบำนาญชราภาพเป็นรายเดือนใน อัตราร้อยละ 20
ของค่าจ้างเฉลี่ย 60 เดือนสุดท้ายที่ใช้เป็นฐานในการคำนวณ
เงินสมทบก่อนความเป็นผู้ประกันตนสิ้นสุดลง
2. กรณีที่มีการจ่ายเงินสมทบเกิน 180 เดือน ให้ปรับเพิ่มอัตรา
บำนาญชราภาพตามข้อ 1 ขึ้นอีกในอัตราร้อยละ 1.5 ต่อ
ระยะเวลาการจ่ายเงินสมทบทุก 12 เดือน สำหรับระยะเวลา
ที่จ่ายเงินสมทบเกินกว่า 180 เดือน

ประโยชน์ทดแทนกรณีบ้านอายุชราภาพ

(สำหรับผู้ประกันตนที่จ่ายเงินสมทบกรณีชราภาพ มาแล้วไม่น้อยกว่า
180 เดือน ครบอายุ 55 ปี และความเป็นผู้ประกันตนสิ้นสุดลงจะได้รับ
เงินบำนาญชราภาพ ในอัตราร้อยละ 20 ของค่าจ้างเฉลี่ย 60 เดือน
สุดท้าย)

ตัวอย่าง 1 ผู้ประกันตนจะได้รับเงินบำนาญชราภาพเดือนละ 2,600 บาท ไป
จนตลอดชีวิต

$$20\% \text{ ของค่าจ้างเฉลี่ย 60 เดือนสุดท้าย} = \frac{20 \times 13,000}{100} = 2,600$$

การหาค่าเฉลี่ย 60 เดือนสุดท้าย คือ นำค่าจ้าง 60 เดือนสุดท้าย รวมกันแล้ว
หารด้วย 60

$$\text{ค่าจ้างเฉลี่ย} = \frac{\text{ผลรวมของค่าจ้าง 60 เดือน}}{\text{จำนวนเดือน (60 เดือน)}}$$

กรณีที่จ่ายเงินสมทบเกิน 180 เดือน ให้ปรับเพิ่มอัตราเงินบำนาญชราภาพขึ้น
อีกในอัตราร้อยละ 1.5 ต่อระยะเวลาการจ่ายเงินสมทบครบทุก 12 เดือน
สำหรับระยะเวลาที่จ่ายเงินสมทบเกิน 180 เดือน
เช่น จ่ายเงินสมทบมาได้ 193 เดือน จะได้รับเงินบำนาญชราภาพในอัตรา
21.5% ของค่าจ้างเฉลี่ย 60 เดือน สุดท้าย เป็นต้น

ตัวอย่างที่ 2 ผู้ประกันตนทำงานได้รับเงินค่าจ้างเดือนละ 15,000 บาท มา
ตลอด และส่งเงินสมทบมาแล้ว 20 ปี อายุครบ 55 ปีบริบูรณ์ และความเป็น
ผู้ประกันตนสิ้นสุดลง จะได้รับเงินบำนาญชราภาพเดือนละเท่าใด และหาก
เสียชีวิตภายใน 5 ปี จะได้รับเงินหรือไม่อย่างไร

1. ผู้ประกันตนจะได้รับเงินบำนาญ
= 15 ปี (แรก) ได้อัตราเงินบำนาญ 20%
= 5 ปี (หลัง) ได้อัตราเงินบำนาญ (1.5% (ปรับเพิ่ม) × 5ปี) = 7.5%
รวมอัตราเงินบำนาญ 20 ปี = 20% + 7.5% = 27.5%
ผู้ประกันตนจะได้รับเงินบำนาญรายเดือน = 27.5% ของ 15,000 บาท
= 4,125 บาท/เดือนจนตลอดชีวิต
2. กรณีผู้ประกันตนที่ได้รับเงินบำนาญชราภาพเสียชีวิตภายใน 5 ปี ทายาทผู้มี
สิทธิ จะได้รับเงินบำเหน็จชราภาพจำนวน 10 เท่าของเงินบำนาญรายเดือน
= 4,125 บาท × 10 เท่า
= 41,250 บาท

ดังนั้น จะเห็นได้ว่าการจ่ายเงินสมทบรายเดือนกับกองทุนประกันสังคมนั้นมิได้สูญเปล่า เพราะนอกจาก
จะได้รับสิทธิประโยชน์ระหว่าง การทำงานมากมายแล้ว เมื่อถึงวัยเกษียณก็ยังคง อุ่นใจได้ว่ามีเงินออม
ชราภาพไว้เป็นหลักประกัน

